

En stund wid Mulango.

Inhemskt original.

N:o,

N:o Boktryckeri Aktieselskab, 1878.

Första delen.

Lilla blomma, hvarför sluten.
Lutar du och tarbegguten
Emot tufvan? Ur det höga
Söker ren dig ljusets oga.
Blomman zucker: jag är sluten,
Ack, därför att jag är bruten,
Nu i natten vilda vinden
Bröt min stängel, kysste kinden.

Så, mitt hjerta hade wiht behöft waggas till ro, men i stället fargades det ännu mera, då mina blickar fallit på ofwansläende verser af min landsmaninna Wilhelmina Nordström. Jag bestyrades wid tanken på afstedet från de lära, hwilka jag skulle lemna på obeständ tid. Wårt ekonomiska obeständ twang mig att söla en lärarinnas plats; mig hade afwen blifwit erbjuden en dylik och för en wecka tillbaka war jag wäntad till min nya plats, men jag hade ännu denna wecka dröjt i det gamla, lära hemmet. Solen sänkte sig wid horisonten, jag blickade på de gyllene molnen derborta, ad det war ju sista aftonen! När solen sänkte sig nästa gång, hade jag gått att möta olända öden, mina tårar runno stilla och smärtsamt, då jag bortlade dikten, som wisserligen öfwerensstämd med min sorgliga tanlegång, men ändå ej gaf mig lugn; jag wisste lyckligtwis hwar den bästa trösten stod att finna.

"Hjelp mig, o Herre", sudade jag, "att i mitt nya lif och mina nya förhållanden alltid hålla mig fast wid Dig, komme då hwad som helst, jag skall ej mistrosta."

En smelande hand sänkte sig ned på mitt hufvud, och min unga syster Johannas lyh widbröde min panna.

"O Elfrida", hwistade hon, "ser du detta underbara moln? Hwad kan det betyda, nej men, ser du dessa två, de omfanna ju hwarandra, och den ena tydes ju vara illädd brudstrud".

Min lilla, widsepliga Johanna såg sig denna gång inga förebråelser, mitt hjerta höll ej denna gång stred med förnuftet; salta kyfte jag min syster och påminnte henne om, att quällen måste förfortas, emedan wi woro tvungna att tidigt följande morgon afresa till nästgränsande stad, för att sedan i sällskap med andra resande fortsätta färden. "Godnatt", hwistade jag djupt röd, "Godnatt, Johanna, glöm ej mig i dina aftonbönor".

Låt mig förbigå det swåra afledet följande morgon. Hvem känner ej de tårar, som fallas wid dylika tillfällen, de lösten om tät breswegling och allt det öfriga wid afledet förefallande. Intet anmärkningsvärdt inträffade wid resan, och tiden anlande jag till det hem, som jag trodde skulle blifwa mitt under en följd af något eller några år. "Välkommen, välkommen", ljöd det mig till mötes från flere wänliga gestalter, och twenne minderåriga flickor framställdes som mina blifwande elever och slöto sig redan förtroendesfullt första aftonen till mig. Deras fader, en äldre prestman war bortrest på en

förrättning i socknen, men wäntades hwarje ögonblick tillbata, och hans syster, ett fruntimmer med ärliga, bestämda anletsdrag och ett wäsen motswärande besamma, gjorde mig under tiden något bekant med det framsarna i familjen. "Huru skall ni, unga flickor", sade hon till mig, "trifwas här i detta tysta hem; min bror, som ingalunda nyh blifwit enkling, kan dock aldrig glömma sin lefnads hulda ledsageresla; ehuru det redan förflutit åtta år, sedan Lindas födelse kostade henne lifwet, kan ej werlden numera erbjuda honom någon ersättning. Hans hem måste wara dystert, och han will ej hafwa det annorlunda". Jag försäkrade, att inga nöjen utifrån behöfde anlitas för min trefnad, emedan min stilla natur föredrog lifwet i hemmet, då detta wore fridsfullt, framför alla andra nöjen — och de hutom hoppades jag finna trefnad nog i sysselsättningen med mina elever, och de uppriffande små promenader, wi skulle företaga de dagar, wäderleken dertill wore gynnsam. Gumman smålog och mente, att om friden härskade i något hem, så war det här dit jag nu kommit. "Min bror är hellsiva godheten mot alla och barnen äro ömt tillgifna sin far, se der ett prof på det lif de föra", tillade hon, efter att ha lastat en blick genom fönstret. Pastorns åldon ha stannat framför trappan; på fotsteget till åldonet stod Linda och slingrade sina armar kring sadrens hals. Hulda hade redan varit honom till mötes wid närmaste grind och nedsteg raskt från åldonet under stratt och prat med Albest, den yngste af goßarne.

Pastorns bestämda drag ljusnade, då han följdes af barnskaran och af dessa underrättades om, att lärarinnan anländt; ord, som ej woro ämnade för mina öron, uppfångades af mig och förklarade det skämsamma uttrycket i fadrens drag. Linda ropade: "Det pappa, hon ser inte als sträng ut, hon är så söt och ser så god ut som den vackra engeln på altartaflan i kyrkan; huruvida detta loford verkligen gällde som en komplimang åt mitt utseende, lemnar jag osagdt; då jag senare besökte Jocknekyrkan och af Linda utpekades såsom en motsvarighet till englawäsendet, förstod jag äfwen pastorns leende. Af hans läppar ljöd äfwen snart mig till mötes ett hjertligt välkommen, och den önskan, att jag uti hans enkla hem måtte finna trefnad, uttalades på ett så värdigt sätt, att jag inom mig tänkte: "hvilken hedersman är ej denne, han begär säkert aldrig någon öfwerilad handling; en fysionomist skulle kanske i hans ansigte läsa starka lidelser, men en tjuguårig flicka som jag kan ju ej förstå sig på dylikt. Sur det war, märkte jag dock, att han war ett studium, som intresserade mig; jag kom redan denna första qväll underfund med något, som mycket frapperade mig, och hvad war det? Jo, då han serverade sig thé skatade hans händer på ett så plågsamt sätt, att det owillkorligen ingaf mig medlidande, det tydde på ett oordentligt lefnadsfätt eller också stor nerfswaghet; men huru kunna förklara detta senare hos den starkt byggda mannen.

Följande dag användes till mina resefelters ordnande samt att befe en del af den omkringliggande trakten. Några partier deraf woro egendomligt fula,

andra deremot något täda och ett enda parti föreföll mig wildt wader; det utgjordes af en helt liten insjö hwilken man funde öfwerblida ifrån ett högt berg, förbystradt genom de höga mörka furuträd, som kastade sina stuggor widt omkring. Jag älskade från första stunden detta wäldiga berg och jag sakade derjemte för desamma. Nog war det ju en lycka för mig, att jag ej bliwit begäswad med Johanna's lifliga fantasi. Hur mången sommarafton hade då ej bortbrömts på Kulango såsom berget benämndes, under uppfallandet af den ena dimgestalten efter den andra, framtrölad af min inbillning att lida och kämpa under de mest romantiska omständigheter. I stället för detta tidsfördrif egnades nu min tid till arbete för pastorns små flickors räknning och till widare studium för egen räknning. Jag war ändå ej fullt tillfredsställd dermed, jag önskade ändå, att något litet comantil komme mig till del — och, hur mycket lyckligare hade ej mitt lif gestaltat sig, om endast den alldagliga werkligheten mött mig, eller om jag varit sammansatt af något starkare ämne, så att jag kunnat genomgå skärselden utan att taga skada deraf. Jag vill dock ej gå händelserna uti förwäg genom mina reflexioner. Genomögnar någon min berättelse, kan jag dock för läsaren försäkra, att jag omtalar werkliga fakta och för det mesta håller mig strängt wid det verkligen passerade.

En månad hade förgått, och redan sträcktes barnens förhoppningar till julen, som komme att medföra dem så mycken glädje; slitiga och snälla som de varit uppmuntrades de af mig att påskynda

sina julgästvor, och af denna anledning samlades vi två timmar af dagen till fastrens rum under trägen sopselsättning på brödernas julkäppar. Dessa timmar lemnades all läsning åsido, ehuru de lust hörde till lektionsslutbetna, men de små flickorna menade, tro på, att allt måste snart vara förbigt, ty sedan bröderna hemkommit, visste man ej ordet af, innan de åter skulle snota i knutarna, just för det roliga i att göra förtret åt de små, "Det är ändå besynnerligt", anmärkte Gulda, "att pappa nu ändå alltid har så god tid, han sitter ju så mycket inne hos faster". "Ja", inföll här Linda, "förut satt pappa mycket mera i sitt rum, han kom bara att spafsera med oss och roade oss ibland stymningsstunden". Jag vet ej hvad som kom mina kinder att bränna, kanske därför, att barnens prat klädde mina egna tankar i ord. Huru ofta hade jag ej undrat öfver, att pastorn så odeladt stänkte oss sin uppmärksamhet, ty ehuru om såsom far öfverträffade han dock härvidlag alla de föreställningar jag gjort mig om honom; och dock hade han blifvit så vellig mot barnen på en tid. Såsom ett bewis härpå vill jag omtala en liten episod ur vårt dagliga lif. En eftermiddag, då vi ämnade ströfva omkring, fällade sig pastorn äfven till oss och frågade, om jag hade något emot, att han gjorde oss sällskap. Af artighet var jag tvungen att säga något om det nöje, som derigenom bereddades oss, och vi gingo. När färd skulle gälla Nulango, hvilken flickorna visste vara min favoritplats. De önskade nu, att deras far också en gång skulle komma dit och se, hur wadert der blifwit, sedan han sist var

der. "Sajä", sade han, "är det frölen Elfridas favoritplats?" Han ämnade tillägga något, men afbröts af en bonde, som frågade, om ej pastorn redan snart skulle insinna sig wid mötet för folkskolan; de hade mer än en timme uppsjutit med öfverläggningen, emedan de iowäntat pastorn. Öfver dennes ansigte gjöts en mörkröd rodnad, och min ledsnad war stor, ty jag trodde, att han ansåg mig obehörig såsom åhörande en försummelse, tillvitad honom af en socknebo. Till min stora förwåning wände han sig till mig med de orden: "huru hade jag ej glädt mig åt denna promenad, tänkt hela wedan derpå och långtat hela wedan derefter?"

"Söta pappa", inföll Linda, "det går ju an, att pappa följer oss i morgon till Nulango, då faster och Elfrida resa till tant W., så ha också Gulda och jag, något roligt, medan de äro borta". Hon slog kärleksfullt sina armar omkring fadren, men denne skjöt henne med otålighet ifrån sig, utan att smara ett ord. Utan att ens säga oss farväl, gick han, och Lindas hägljudda gråt tyktes ej nå hans öron. Linda war annu fullkomligt barn och lade intet hand på sin gråt, "hwarför war pappa så underlig", frågade hon mig, "jag war ju inte alls obestädlig?" Jag fann denna gång intet svar; om jag haft något så hade det utgjorts af tårar, såkert wida bittrare än barnets.

Barnets smärta förswann med de aftorkade tårarna, men min trängde till hjertat der alltfedan satt en törntagg, som dag ifrån dag sårade allt hwafsare.

Då wi hemkommit fröjdades barnen af brödernas ankomst. Jag war owanligt trött och nedslagen samt drog mig efter en fori ursäkt till min kammaré — denna blef någon tid senare min bästa tillflyktsort.

Jag will nu gå att omtala de intryck jag erfor wid sammanträffandet med pastor Werners unga söner. Den älska war wid min ålder; med ett ledigt, angenämt sätt i förening med ett särdeles behagligt yttre war det för honom lätt att intaga de personer han wille göra sig mödan att behaga. I beröring med mig bemödade han sig nog derom, men jag kände från första stundens belantflap en oförlärlig wämjelse för den unga medicinaren.

Ernsts yttre war — ej fängslande som brodrens; genom en swår bröstskott hade de ungdomliga dragen påtryckts en äldre prägel och en anstrykning af kinkighet. Detta lyte i hans stora, ädla karaktär förswann med åren, men då jag gjorde hans belantflap, föreföll mig särdeles motshubbande hans retliga sätt mot sina närmaste. Jag war då ännu wan wid vårt kärleksfulla familjelif, der hwarje medlem i kretsen förfölste öfwerträffa den andra genom eftergifvenhet och deltagande.

"Har min far varit sjuk?" war den första fråga Bertel framkastade, då han följde mig ett stycke från nedre wåningen, ja, ända till min kammarörr. "Då han wet, hur oroliga hans barn alltid varit för hans helsa, will han lemna oss i oförlärlighet, äfwen om han varit sjuk".

"Swaraf drager ni denna slutsats?" war mitt svar.

"So, han har så owanligt afmagrat, att jag ej kan förstå det annorlunda än som en sjukdom. En främmande, som sett honom i höstas före war afresa, skulle numera ej igenfanna honom, så förändrad är han".

"Pastorn har ej omtalat något illamående".

"Befynnerligt, männe han lider af något särskildt betydligt?"

"War wis", swarade jag, "att han anser mig alltför främmande, att det skulle fallit honom in att meddela mig något betydligt, som wore så djupt, att det tärde hans lifskraft".

"Kan man anse fröken Elfrida som en främling?" frågade han derpå och tryckte nästan alltför warmt min hand till ett godnatt. Men natten blef ej god, min sömn war orolig och störd af swåra drömmar; ömsom jagades jag af Bertel, som i slesnad af en tiger oupphörligt förföljde mig, och än tyckte jag det åter vara en orm, som slingrade sin hala, kalla kropp omkring mitt bröst och försökte tränga till mitt hjerta.

Med ett högt anstri walnade jag och satte mig upp i fången; min instinkt dref mig att utsträcka handen till nattbudsbordet och famla efter min bänbol. Jag wisste ju, att trösten stod att finnas der. Den lilla vers, som mötte mitt öga, lugnade äfwen mitt stadars lättstrända hjerta, den lydte såhär: Se det goda land På den andra strand, Dit Gud's folk igenom striden, Genom haf och ödnar strider, Wid sin Josue hand Till det goda land". Gående denna dags händelser till mötes måste jag äfwen fatta min Josue hand, min gode Herdes för att ej

nedtryckas, och war det kanske en aning om allt detta, som gjorde min bön ännu warmare än vanligt, innan jag nedgick till frukosten.

Faster, såsom hon äfwen af mig i lifhet med barnen benämndes, war illamående, och de unge männen hade redan tidigare afrest för att sammanträffa med en akademifamrat, hvilken på morgonen ämnade passera wägen förbi närmaste gästgifwar-gård. Wi woro mid tiden för min berättelse ej nog lyckliga att i Finland äga mer än en jernväg, och denna sträcke sig åt ett helt annat håll än det ödet styr minn hjärt. Ingen war femton år senare tvungen att på de eländiga skjutskärorna skata framåt, ty de små färderne från stationerna woro ju lustfärder i jämförelse med mörbultningstorturen de otaliga milen, hvilka våra stadars Österbottningar ännu äro underkastade. Då fyra af familjen uteblefwo, war således pastorn, flickorna och jag de ende, som samlades i matsalen. Pastorn skänkte mig knappast en blick under frukosten; men sjelf iflog han en kopp kaffe och sände Hulda dermed till fastrens rum, för att förmå denna att förtära något. Linda slickade han åter till sin kammare för att söla en tidningsnummer, hvilken ej fanns der, men den snälla flickan använde dock myden tid att leta derefter. Hastigt wände han sig då till mig och utropade: "O Elfrida! du har sett mina qual, de blifwa mig outhärdeliga, säg, att du ej föraktar mig, säg, att du ej förskuter mig". Förskräckelsen sammansnörde mitt bröst; om det gällt mitt lif, hade jag ej kunnat frambringa ett ord. Jag war som förstnad och ändå hade jag genast bordt säga

något. Han talade derpå en lång stund, han wäntade på svar, och då jag allihjert war tyst, ingaf mitt beteende honom den största förhoppning. "Guru djert denna tanke än är", sade han, "drager jag dock en gynnsam slutsats af din tystnad. O Elfrida, min älskade, rädd mig din lilla, kära hand, luta ditt hufwud till detta hjerta, wisserligen ej mera ungt till åren, men ungt genom sin starla kärlek till dig, och pånyttfödt genom sin stora lycka". Lärarna strömmade nu ohejdadt nedför mina kinder, nu försökte jag framstamma något, men Huldans inträde satte hinder i wägen derför. Hon framförde den hjukas önskan att få se sin broder. Innan han afslagsnade sig, hwistade han: "Säg får då hoppas?" Då intet ord från mig nått hans öra, hoppades han säkert, att endast min blyghet afhållit mig från ja-ordet. Inom mig fattade jag det beslut att wid första lägliga tillfälle taga honom ur hans willa, och det blef nu min ihärdiga sträfwan att söla förskaffa mig ett enskildt samtal med pastorn. Han å sin sida tyktes ej mera söla ett dylikt tillfälle, hans lycka war så stor, att den ej kunde blifwa större, han war så öfwerlygad om mitt medgifwande, att jag högligen fruktade, den stund, då jag måste yppa mitt hjertas tillstånd. Jag måste wisserligen beundra pastor Werners intelligens, men jag plågasdes af hans sällskap, kanske emedan jag från de första dagarna af hans bekantskap märkte, att jag gjort ett djupt intryck på honom. Kanske ändå att mitt hjerta ej kunnat stållatta sig, om en aning tillhwistat mig, hur djupt denna lidelse slagit rötter

hos den femtioårige mannen. Sebermera då detta blef mig klart, kunde jag ej mera arbeta mig till en känsla, som helst i någon mån gränsade till den han kände.

Julaftonen inföll, jag hade ej på flere veckor haft underrättelse hemifrån och längtade nu dubbelt efter denna öfvermå, då jag med säkerhet wiste, att de mina skulle ihågkomma mig. Bref och små gåfwor hemifrån lemnades mig äfwen af pastorns hand wid julgranen. Bland mina gåfwor, några böcker och små fömnader af stidorna, förelom ett litet, dyrbart guldur, på hwars omslag befanns en vers, hwars andemening endast af mig och känste en till, ehuru oinwigd, uppfattades. Då jag märkte versen, wille jag smuga undan pappret, men Albert, den yngste af bröderna slet det under högljudt stratt ifrån mig och ropade, sedan han högt strattande uppläst versen: "Åh, det är en förtjusning från hemtraften, som ihågkommit Elfrida".

"Nej", sade Linda högwist, "Elfrida tar inte emot sådana gåfwor af en förtjusning, det är naturligtwis hennes fästman; hon gifter sig således snart, och då låter hon inte mera mig kalla sig Elfrida ty inte passar det för en liten flicka att benämna en fru endast wid namn. Då måste jag wäl börja med det tråkiga "tant".

"Känner fröken Elfrida den, som skänkt er detta?" frågade Bertel och betraktade noga den lilla, dyrbara tingesten.

"Beträffande julgåfwor få wi ju endast gissa och fram, jag förmodar, att det är en person, som anser mitt misnöje som en småsäl".

"Är det då en så stor förbrytelse att förära er ett ur?" frågade pastorn leende.

"Nej, herr pastor, men det smider, som uttalas i versen, kan ej annat än misshaga mig, ty jag måste antaga det som ett sätt att förolämpa en wärdlös person; mot en anonym författare kan man aldrig förswara sig".

Darrande af owilja tänkte jag genast afslägsna mig, men ihågkom, att jag war tvungen lägga band på mina känslor och ej störa julöfvermåns frid. Det war ju en fridens högtid och frid förkunnades öfwer hela den kristna werlden. Skulle då jag ropa på strid? Nej, nej fridens ljusa, blåögda engel skulle icke genom mig fördrifwas från detta hem, der den alltid haft sitt hemwist. Såfort det gick an, följde jag bod min innersta önskan och drog mig till min kammare, under förewändning att genomläsa Johannes bref, dessa kärleksfulla rader, hwilka förlånade mitt hjerta ro och förskaffade mig äfwen jordiskt julfrojd, ty de jollrade om en framtid, då jag åter skulle omhuldas af moder och systrar.

Som wanligt på landet tillbragtes juldagen i stillhet, ingen besökte oss, och dagen föreföll barnen rätt lång, men annandagen togo de sin skada igen. Sedan war den, att grannar och södenboer på denna dag samlades till ett gladt samwäm hos pastor Werner, hwilken såsom artig wärd war sjelfwa älskwardheten. Såsom räknande mig för en tid till familjen uppbjöd jag äfwen min förmåga att underhålla gästerna, min musikaliska talang kom wäl till pass med dansmusik, som en stund lyktes roa de unga, och de togo tappert ut dansstegen. Ett

afbrott stedde nu, då Bertel uppmanade till de allmänt kända jullefarna, de föllo "mera på läppen", emedan ingen undandrog sig detta nöje, och snart var äfwen jag såsom de andra med i juldansen och lofwade än den ena än den andra trohet "så länge lelen warade". Wid det godnatt, jag denna qwäll sade pastorn, hwislade han: "I morgon Elfrida, i morgon kan du göra mig till den lyckigaste".

Bertel uppsnappade något ord, jag såg för första gången en blirt i detta öga, och jag glömmmer aldrig denna ljungande stråle. Der jag nu rädd och swag stod mellan far och son kände jag mina knän swigta. Jag såg till min sasa samma känsla uttalad i begges anletsdrag, bestämd hos hwardera; begge ingäfwio mig motwilja, men på ett helt olila sätt, ty det war ändå en känsla af medlidande, som drog mig närmare pastorn, i det mina ögon stundom hvilade på hans grå lockar. "Stadars karl", tänkte jag, nu måste jag gifwa honom ett afgörande swar. Jag wiste, att de unga morgonen efter tillställningar plåga försoswa sig; detta tillfälle att så utan wittnen samspråka med pastorn begagnade jag mig utaf, upplallande allt mitt mod.

Så snart han såg mig, så jag ej tillfälle att säga ett ord, innan ord, fulla af kärlek halkade öfwer hans läppar.

"Nej, nej" ropade jag då, "hoppas intet, intet af mig; jag kan ej göra er lycklig".

"Guru skulle Elfrida ha gifwit mig ett så fåfängt hopp så länge?"

"Förlåt mig, jag är en swag, stadars flicka,

som har saknat mod att genast swara er. Ni kan ej älska ett barn, pastor Werner, ni kan ej wilja gifwa edra snart fullwuxna döttrar en så ung stufmor. Jag kan ej åtaga mig ett så dyrt ansvar".

Wid mina ord tyktes den arme mannen utlämpa en strid med sig sjelf. Sedan sade han med darrande röst: "Jag kan ej strida mera, jag kan ej lefwa utan dig. Allt det öfriga, ehuru mycket kärt, är dock ett intet i jemförelse med din kärlek. Från första ögonblicket jag såg dig, tog du hela mitt hjerta".

Sons hand omflöt min, och iårar strömmade från hans ögon.

"Låt mig gå, pastor Werner!" sade jag uppsamlade allt mitt mod, "låt mig gå från ett hus, jag kan aldrig blifwa er mala".

"Ni kan wäl ej älska mig", sade han, "men af medlidande, förbarma er öfwer mig, kan då ej min innerliga kärlek ingifwa er någon känsla? O Elfrida", bad han, "blif min mala".

"Nej", swarade jag bestämt, steg upp och aflägsnade mig. Jag wille ej tillägga ett enda misbrände ord, jag måste wisa mig bestämd och hoppades, att denna för mig högst obehagliga sak berigenom skulle taga ett slut. Den tog ändå ej slut, den hade ännu en fortsättning, som jag ej drömt om. Skälfwande i hela kroppen upphann jag mitt rum och sjönl ned på första stol. Med händerna för ögonen försökte jag att lugna mig, då en salta röst uttalade mitt namn och jag märkte, att någon före mig war inne i rummet.

"Hvem är det?" ropade jag högt.

"Det är nu hög tid, att ähven jag får tala wid fröken Elfrida".

"Och hvem har gifwit er tillåtelse, herr Bertel, att tränga in i mitt rum. Svarför kom ni hit?"

"Aldrig hade jag varit så djerf", sade han nedslagen och lemnade stolen der han suttit", om ej dörren stått halföppen. Jag hoppades träffa er här, men då rummet war tomt, ämnade jag just aflägsna mig, då jag hörde edra steg i trappan".

"Owad vill ni här?"

En warm förklaring om hans kärlek blef swaret och en hängifwen bön om genkärlek.

"Herr Bertel", bad jag, "lemna nu mitt rum; jag skall senare lemna er mitt svar".

"Ni swarar mig ej, ni är känslolös".

"Såe ett ord mera, ser ni ej att jag mår illa", ropade jag med förskrädelse, en dimma lägrade sig för mina ögon, en enda tanke stod numera klar för mig: huru undwika en sammanvaro med den af mig aflsydde Bertel. Jag har mången gång, senare grubblat öfwer denna besynnerliga antipati och kommit till det resultat, att hans känsla för mig war en förklaring deröfwer. Jag hoppas, att jag med samma intresse hade omfattat honom som de öfriga moderlösa barnen, om ej ett något ställt sig mellan oss; och detta något war en grumlig känsla å hans sida; den afspeglade sig ut hans ögon och darrade omkring de fint krufade läpparne. För-gäfwes spanade jag mången gång under våra långa samtal efter likheten med fadren, hwars stränga,

klassiska drag midt under inflyttelsen af en stormande lidelse, aldrig afspeglade annat än ren sedlighet.

Med darrande hand fattade jag konvulsiwist klodsträngen, intet vidare har jag medvetande utaf — — —.

Den 18 Januari woro ändligen mina krafter såpass starka, att jag kunde deltaga i frukosten. Alla med undantag af Bertel betygade sin glädje deröfwer, och faster drog mig kärleksfullt ned bredwid sig i soffan. Hennes kärswa ansigte smålog; det war hon som varit min sjulstörsta och hon sågnade sig öfwer den lydliga utgång sjukdomen tagit. "Kära, min tåliga Elfrida", började gumman, "will du nu höra, hur din sjukdom blef belant för oss? Jag war i skafferiet, då jag hörde en orwanligt häftig ringning omedelbart åtföljd af ett fall; i tanke att det war min lilla, yra Linda, som ofta är alltför bullersam, skyndade jag uppför trappan till ditt rum, der jag fann dig utan all sans nedsjunken på golfwet. Den tillkallade doktorn ordinerade genast falla baddningar på hufwudet, han fruktade en kastning åt desamma, hwilket ditt osammanhängande tal gaf anledning att befara".

Mina blickar fällo handfsewis på Bertels blosfande ansigte; troligen war detta enda gången wi möttes genom en ömsesidig sympati, och denna war fruktan att jag under sjukdomen förrådt något af det, som tilldrog sig oss emellan kort före dess utbrott.

Annu samma dag förnyade pastorn sin anhållan om min hand.

"Pastor Werner", svarade jag allvarligt, "plåga mig icke längre".

"Ni kan ej älska mig?"

"Nej, omöjligt" svarade jag.

"Men min varma kärlek skall ännu komma er att älska mig", sade han profetiskt och tryckte min hand till sina läppar.

"Nej, nej" utbrast jag med en rysning, "aldrig, aldrig! Upphör ni ej att plåga mig, quarslannar jag på mitt rum äfwen wid måltiderna; jag är swag och tål ej wid dessa jemna sinnesörelser".

"Och jag då?" ljöd swaret, "hur länge tror ni, att jag med denna dödsängest på hjertat skall kunna bewara mina krafter, jag wandrar som en fridlös ande i mitt rum nätterna igenom, jag har ej frid, jag har ej ro, innan ni är min. O Elfrida, jag, som aldrig förut behöft dölja en enda handling, måste nu dölja min bästa känsla för mina egne, ära barn. Låt mig bryta tylnaden, låt mig säga, att Elfrida blir detas fars mala".

"Låt mig gå, jag kan ej gifta mig endast af förbarmande".

Pastorns hand, i hvilken min war slutet, kändes helt kall, och han sade tonlöst blott det enda ordet: "gå".

"Jag är säker, att han inom sig gjorde det beslut att ej mera wädja till mitt medlidande, men det tyktes snart wara omöjligt för honom att öfwerwinna denna känsla, ty såfort han återfåg mig talade han bewefande om sin kärlek och för att göra ett slut derpå blef jag tvungen att quarslanna i mitt rum, föregifwande mig illamående. Den arme

mannen påfann då ett nytt medel att gifwa mig del af sina tankar. På kaffebrickan befanns hwarje morgon en biljett af hans hand, med förnyade böner om mitt medgifwande. Huru hade ej kärleken förändrat denne man, hvars stränga, något stolta sinne gjort sig kändt af hwarothen, med hvilken han kom i beröring. Sade jag varit en af dessa sköna, herkslyftna wareser, som göra sig winning af att böja hwarje man de påträffa, då hade jag nu kändt en fullständig segerfröjd. Men jag war en af dessa stygga, blyga naturer, till den grad förfagd, att samtal med en främmande innehar en plåga för mig. Min frimodiga, qwida Johanna hade island skamtande spött: "snart skall man så se, att Elfrida återwänder, ty hon blir rädd för de främmande ansigten, som möta henne öfwerallt". Men jag hade ju ej frihet att för en sådan orsak återwända; fattigdomens jernband höll mig qwar wid de förhållanden, jag gerna önsfode blifwa qwitt. Sade dock mera mod och beslutsamhet fallit på min del, så hade äfwen utgången af min lefnadsfaga blifwit helt annan.

Några morgnar genomnade jag breswen utan att lemna något swar; det hjerde, hvars innehåll lydde som följer, kom mig äfwen att beswara det samma.

Pastor Werner skref:

"Elfrida! När skall denna tortyr taga ett slut, när får jag åter skåda ditt älsfede ansigte? Af barnhertighet skänk mig några rader, ålägg mig någon

annan penitens, blott ej den att nödgas undwara ditt fällskap.

Gramhårdar du i din hårdhet, då, Elfrida, gör jag ditt samwete ansvarigt för följderne". Det war undertecknadt: "Din olycklige wän Werner".

Mitt swar lydde: "Pastor Werner! Sätt mig ej uti det swåra läget att nödgas twisla på ebært förstånd. Sela denna tid har warit lifa plågsam för mig som för eder. Sag ber: gör ett slut derpå. Låt mig i morgon resa hem, min swaghet efter sjukdomen ger en lämplig anledning dertill; ingen kommer således att mistänka rätta sammanhanget. Ni skall glömma mig, och wi skola ännu hwar på sitt hålla söta lydan, men i en annan form än ni tror er finna denne. Om Elfridas böner för er äga något wårde, låt då ert äkdon i morgon flockan elswa wara redo för min räknung; i detta fall kan ni påräkna en djup tacksamhet af Elfrida.

"Nej Elfrida", lydde swaret, "ingen tacksamhet will jag hafwa, yrta ej på din hemresa. Af barmhertighet låt mig så se dig. Nu farväl Elfrida. Lif eller dödd bero af ditt nästa bref. Betänk dig, innan du uttalar min dom. — Werner".

I yttersta öfwerretning afgaf jag följande swar: "I morgon afreser jag, ty jag är intet uppfrämtd barn, som tror på sagor eller på tilldragelser i romaner, der döden infinner sig genom olycklig kärlek. För sista gången ber jag, jag bönsäler: låt mig resa! Måste det ske utan er tillåtelse, så skall werlden taga detta som en trykning och emellan. Elfrida".

Den sista biljetten af Werner innehöll blott dessa ord: "Nej, Elfrida, blif lydlig, men bed mig ej glömma, det wore att lemna bort det bästa af mitt wäsende. Och ehuru du beröswat mig allt hopp och gjort mig för alltid olycklig, så är ej din makt så stor, att du kan befälla mig att glömma. Werner".

Följande dag war klar och wacker, jag kände mig genom hoppet reban som en helt annan meniska ända till det ögonblick, då jag inträdde i matsalen och mina ögon träffade pastor Werners ansigte. Detta hade undergått en märkbar förändring, ögonen wore insjunkna och glasartade, öfwer det hela hwilade en underlig förstelning; kallt, dystert och ändå glödande öfwerflögo hans ögon mig, då jag tillkännagaf min affigt att i dag företaga min hemresa, ty då läkaren anbefallt mig någon tids förlängd hwila, ansåg jag för min del det lämpligare att tillbringa denna tid i mitt hem. — Tillifva hemställde jag till pastorn, huruwida ej sickerornas studier fordrade, att min plats som lärarinna i hans hus så fort som möjligt blefwe ersatt, då de reban hade försummat mycket i följd af min sjukdom. Inom mig stod den tanken klar att komme jag lyckligt härifrån då skulle, så mycket på mig berodde, jag albrig mera hafwa något att skaffa med pastor Werner eller hans familj.

"Nej, nej", swarade han dystert, på mitt förslag angående anställande af en ny lärarinna, jag har granskat eder metod wid mina sickerors undervisning; jag är fullkomligt nöjd dermed och hellre än att

taga en annan, kanske ej lika lyckad lärarinna, underkasta vi oss att vänta".

Några timmar senare inträdde jag för att säga farväl, efter att i största hast hafva inpackat mina effekter. Jag fann min stadars wärd ensam i salongen. Synbarligen upprörd fattade han min hand.

"Farväl, Elfrida", wore hans affledsord, "du har beslutit att ej mera återvända, men wid detta hjerta, nu bafwande af smärta, kommer du ännu att hafwa ditt hem".

Innan jag fick tid att bedja pastorn förlåta mig det onda, jag ofriwilligt kommit att göra honom, upprycktes dörren häftigt, och Bertel inträdde wärdslöst. Han framräckte åt mig sin hand till afsked, ehuru hvarje drag uttryckte motvilja och agg.

"Farväl", sade han, och tillade satiriskt, "måtte fröken Elfrida snart erbjudas ett hem, der ni trifs, så att anledning ej förefinnas till ert afsägsnande".

Suru mycket mera hade ej hans far lidit af mitt afflag, och dock bibehöll den ädle dock fortfarande sin wänliga sinnesstämning emot mig, samt antog sig till och med med några ord mitt förswar hvar efter han sade "mottag en warm lydnöstan af mig till er framtid lycka".

Det war ej många ord jag yttrade. Efter ett enkelt farväl tillslöt sig dörren efter mig, men knappt hade det skett, då mina öron uppfångade ett underligt, qwäft anstri; förfäran påsländade mina sleg, jag uppfann mitt rum och tänkte afresa så fort det wore förspändt men ordspråket: "Menniskan spår och Gud rår", besannas nog ofta, och så äfwen nu.

Häftiga språng i trappan, hwilka slutligen leddes till min kammar dörr, hördes och Albert införjade under utrop af: "Snälla Elfrida, wi äro så uppstända, pappa insjulkade så häftigt! Res inte nu bort!"

"Swar är faster?"

"Hon är hos pappa".

"Är doktorn efterskidad?"

"Jo", swarade den stadars gossen med tårar i ögonen.

Mitt hjerta tvetade; det stridde helt och hållet mot min karaktär att i wanliga fall öfwergeifwa en lidande medmänniska, men som jag wiste att ett qwarstannande skulle förlänga mitt hjertas kamp så för att säga sanningen och ej göra mig bättre än jag war — uppstod nu en kamp inom mig: "Stynda dig", hwislade det förrädiska illfundiga hjertat, "begagna dig af denna stunds willerwalla, du kan nu afresa obemärkt, då tankarna äro uppiagna af annat". Samweteets röst war höghjuddare, och des dom lydde: "Stanna, tänk om du sjelf wore en af dessa moderlösa, små stikor. Snart äro de kanske äfwen faderlösa; bör en wäninna, en lärarinna just då lemna dem".

"Min wän", sade jag åt gossen, "lemna bud om att hästen ej för min räkning behöfwes i dag, jag reser inte nu, då wi behöfwa det så ängsligt".

"Tack goda Elfrida", och som det tyktes mycket glad att så meddela de öfriga denna nyhet styndade Albert bort. Jag hade önskat att kunna qwarhålla stikorna i mitt rum, men derpå war ej att

tänka. Fadren, deras afgud swäfvade mellan lif och död, och de kände, att deras plats war wid hans plågebödd. Jag wille wisseligen ej werksamt ingripa wid den sjules wård, deremot egnade jag min tid att på något fatt tunna trösta faster och flickorna. Den förtänande förberedde mig om qwälen uppå, att äfwen natten kunde blifwa rätt orolig för oss, ty ehuru blodförtningen nu tyktes wara hämmad, såg det ut som om den ringaste oförsigtighet, ja, tillöchmed ett motsättande af den sjulas minsta önsningar kunde framkalla ett nytt anfall, hwars utgång han då ej swarade för. "Förwäna dig således ej, Elfrida, om din sömn blir förstörd jag måste säga dig min tanke derom: min bror hade fågnat sig att i dig finna ett allwarligt, älskligt exempel för sina flickor. Jag wet genom Henrika, att han under sin sjukdom öfwerhopade dig med bref, i hwilka han helt wißt bad dig qwarstanna hos oss, ty med sina många förtjenster besitter han en owanlig enwighet. Jag förstår nu, att din upprepede wägran mycket kostat på hans stolka sinne. Läzaren menar, att anfallet upphätt af någon häftig sinnesskafning, hwilket nog är möjligt ty att han ej warit rätt frist en lägre tid bortåt får ingen ur mitt hufvud. Man afmagrar ej som fallet warit med honom utan någon plåga. Och då nu något smått fällade sig till det öfriga, wisar sjukdomen sin betänkliga sida".

Långsamt uppstego tårarna från hjertat till ögonen, och ett häftigt gråtansfall å min sida kom gumman att tröstande bifoga:

"Gråt ej, älskade barn, jag lägger dig ingen-

ting till last, men jag har ingen annan utwäg än att rent ut säga dig att, om han önskar tala wid dig, om det äfwen wore midt i natten, så kommer jag för att kalla dig. Gå nu till hwila, flickorna sofwa redan, och Bertel biträder mig med den sjules wård. Godnatt nu".

Suckande tog jag wägen till mitt rum och efter några timmars orolig sömn uppväcktes jag werkligen af faster, som berättade, att ett nytt anfall hade infunnit sig. "Männe du sjelf nu är så stark att du kunde se honom dö, om det snart galler?" frågade den beymrade systren.

"Jag har intet emot att komma", swarade jag, under det mina tänder halfade tillsamman, måhända lita mycket af undertryckt sinnesrörelse som af kroppslig swaghet, ty mitt nerffsystem war ännu ganska swagt alltfen min sjukdom. Wi gingo därför ner till den sjule.

Har du, som genomläser dessa rader, beträdd ett rum, helgad åt smärta och qwal, har du någonston sett döden under ögonen, sett döden i den ena wågstålen och lifwet i den andra, under det att ett ord af dig warit afgörande? Då förstår du hwad jag kände inträdande i pastor Berners rum. Afsynen af den sjule ingaf mig en ifande fasa; då de från sin hwila uppväckta barnen omgäfwö hans fång; öfwerhopande hans hand med kyssar, kunde jag ej återhålla mina tårar. Den sjule märkte mig icke, och som jag fruktade att genom min swaghet endast åstadsomma större oreda, drog jag mig åter tillbaka till mitt rum för att lämpa och bedja; bedja om mod att kunna glömma mig sjelf. Jag ägde ingen

wän, åt hvilken jag funnat anförtro mitt djupa be-
 lymmer, jag war lemnad åt mig sjelf ensam. Huru
 mina tankar än irrade omkring, funno de ej en en-
 da, för hvilken jag wägade omtala mitt belymmer.
 Mitt hufwud sjönt emot mitt bröst. Så hade jag
 suttit, huru länge blef mig aldrig klart, då rahlet
 af åldon kom mig att se upp. Det war läkaren,
 som anlände, denne, en äldre man war af min af-
 lidne faders karaste wänner; det war just han, som
 rekommenderat mig till pastor Werner. „Stadsam-
 ma“, ropade jag „du har glömt din gamle, trogne
 wän, som engång sade: Wid din fars minne ber
 jag dig, Elfrida, wänd dig till mig, om du är i
 behof af råd eller tröst“. Mitt beslut war fattadt,
 med lampan i handen wände jag om till salongen,
 det rum min gamle wän komme att passera. Han
 dröjde länge inne hos den sjule, och när han trädde
 ut, sågs det belymrade draget på pannan, som witt-
 nade om deltagande. „Du är här, min slida?“
 sade han, då jag med min islalla hand fattade hans.
 „Ja, jag är här; kom, min wärderade farbror, kom
 med mig och låt mig anse er som min fader, jag
 tar ert ofta upprepade löfte i anspråk. — „Omtala
 allt“, sade den wänlige, gamle mannen, „du ser
 mycket olydlig ut“. Från början till slut omtalade
 jag allt, som tryckte mig, jag förteget intet, ty jag
 wistte, att det som war en hemlighet, groflades, då
 det kom till hans öron. Finnes det ej ansigten,
 som frapperas till och med wid första påseendet, anar
 man ej genom en belymnerlig impuls, att man kan
 förtro sig till dessta? Hedern och intelligensen stråla
 öf till mötes ur dessta klara ögon, de throna på

denne hwita, wälbildade panna, man säger för sig
 sjelf — man will ju så gerna möta sig med lu-
 sets stapelser —: „jag är samme svinges barn, om
 också denne genom sin intelligens swingat sig upp
 till Alfadrens stöte, och jag ännu trålar wid denne
 Alfaderns fötter“. Min gamle wäns ansigte war
 just ett sådant; i ungdomen oemotståndligt, och i
 ålderdomen attningsbjudande. Då jag slutat, sade
 han mildt: „På hwad sätt tror du jag kan gagna
 dig?“ „Säg mig på samwete, männe han durar
 under, om jag framhärbar uti mitt beslut att wägra?“
 Den stidlige läkarens blick hade länge sedan insett,
 att sjukdomen alstrats af hypochondri, som uppstått
 af hans bemödanen att qwaswa sina lidelser och
 dölja swartsjulan mot sin egen son; han såg werl-
 ningarne, om han också ej förstått orsaken, ty pa-
 stor Werner hade så stidligt lyckats dölja sin swag-
 het, att endast jag och Bertel wistte hwad hans själ
 ruswat uppå i flere månader.

„Efter som du wädjar till mitt samwete, måste
 jag säga, att om ej något glädjande härwidlag in-
 träffar, blifwa de stadars moderlösa barnen snart
 beröfwade sin fader. Sade allt detta timat tio år
 tidigare, så hade ungdomsstyrelan kommit mina be-
 mödanen till hjälp och han hade säkert öfwerwun-
 nit den känsla, hvilken ej funne genklang i ett an-
 nat hjerta. Så länge han lefwer, skall han älska
 dig, men det kommer ej att råda länge“, tillade
 han med upprörd stänma „i detta ögonblick kan den
 matta lifslampan bläfas ut. Jag har också ej ens

änmat resa hem, jag sänder bort min ådön och stannar här".

Han gick ut för att widtaga anstalter härom, och under tiden fattade jag mitt beslut, oåterkalleligt, bestämt, men min ansikt var troligen mycket skrämmande — nog var Rainsmärket på min pannan försvunnet, men i stället var törnelronan nedtryckt med sina taggar derpå. Doktorn tog äfwen några steg tillbaka, då han åter såg mig och sade: "min lilla flicka, du är för mycket swag att tåla wid nattswaf och grubbel. Jag skall gifwa dig något stärkande medel".

Var det min egen röst, som uttalade de följande orden? Hemsta och gråflåta ljödo de för mina egna öron: "Jag har beslutit att gifwa mig med pastor Werner".

Jag kan ej dröja med mitt svar. Wid hwarje rörelse berinne, frustar jag att höra de orden: "Han är böd!"

"Arme barn!" en tår föll på mitt nedböjda hufvud. Gud ware lofwad för denna perla, som bewisade mig, att ett deltagande hjerta klappade för mig; den följdes af flere ur mina egna ögon, ty min förstelning förgick, jag slöts till hans faderliga bröst. Jag gret, snyftade och qwed en stund. "Seså, detta gjorde dig godt, lemna åt mig att säga honom det; den starka glädjen litasom din åsyn wore nu lifa farlig, som hans sorg. Långsamt måste denna underrättelse komma till honom, min läse män och allraminst en wecka måste förgå, innan han får se dig".

Då en wecka förgick. Af doktorn underrättad

om förändringen i mitt beslut, förbättrades äfwen hans helsotillstånd owanligt hastigt, och då jag första gången inträdde uti hans sjutrum, satte han sig upp och snart fann jag mig omsluten af hans armar. Jag kände en stund hela lydan af att ha beredt en annans sällhet. Långe höll han mig omsluten, sedan sade han, blickande sin syster beslutsamt i ansigtet:

"Min syster, träd närmare och omfamna denna engel, som återslänker mina barn en fader".

Hans syster nalkades mig, hennes omfamning var kall, och de få ord, hon uttalade, bjöd hon wiserligen till att för broderns skull göra hjertliga, men tydan i tonen öfvertygade mig om, att den wänlighet, hon städse förut wifvit mig, hade sin grund deri, att den tanken aldrig fallit henne in, att släktkap kunde uppstå öf emellan. Lyckligtwis märkte den sjuke intet deraf, den glada sinnesrörelsen hade warit för stark. Han låg med slutna ögon och uttalade endast sakta mitt namn; med min hand slutet i sin, inslurrade han ändligen. Då blef det åter en mörk stund. — Utan att säga något hade smänningom de öfriga förwånade lemnat rummet. Endast Bertel stod der mörk som en åfnatt, ögonens blygtrar förverkligade föreställningen om en dylik.

"Gemna min far och kom på ett ögonblick i gröna kammaren", bad han.

"Nej", swarade jag enstafwigt.

"Du måste höra hwad jag har att säga!"

"Den sjukes sömn blir störd, om jag gör en enda rörelse".

"Ryd bort din hand, den får ej tillhöra honom".

Förut hade han aldrig begagnat den förtroliga benämningen du; nu använde han den så ofta som möjligt.

"Så snart han väfnar, jag honom, att ditt beslut var en willfarelse. Wisserligen lofwar du inför Gud att blifwa hans maka och kan äfwen hålla detta löfte. Men kan du också, Elfrida, blifwa en moder för oss? Kan du wäl tro, att jag, din jemnåriga, kan betrakta dig som min fars maka? Betänk, hur gränslöst olycklig du skall blifwa, och han, som nu uti dig ser sin högsta lycka, skall engång finna, att du utgör hans högsta olycka, ty wi komma alla att hata er båda".

"Ni hörde, Bertel, att jag lofwade blifwa hans maka, tycker ni det wore hederligt att bryta mitt löfte?"

"Säg, att det war ett förhastande, och wi, hans barn, stola alla wälsigna dig, Elfrida".

"Will ni då att er far skall dö?"

Han teg en lång stund. Sedan sade han långsamt: "Han är gammal, han har redan njutit af hjertat, min kärlek är lika stark som hans, jag är ung, wid min sida kommer du att lefwa, wid hans kommer du att dö, ty ärens lyla skall äfwen förstela dig".

"Jag älskar er ideo?"

"Men honom, frågade Bertel, med ett hänslöje, älskar du då honom?"

Jag war tyff.

"Du älskar ändå ej honom!" emwisades Bertel.

"Ni är ej min domare!"

"Jag är wisserligen ej er domare, men ni tror ändå, att det finnes en domare och är detta fallet, så ser äfwen denne, att ert hjerta är lika kallt för honom som för mig".

"Således will ni understrifwa er fars dödsdom?" frågade jag strängt, "ni will utmäta dens lifslängd, som wårt den ömmaste far; skulle han å sin sida weta af er kärlek, så kan jag förstå, att han hellre wille försöka sin egen lycka, om han trodde sig dermed kunna förskaffa er den".

"Nåh", frågade han spefult, "hwarför omtalar ni det ej för honom?"

"Gwillen fråga! Länk mig aldrig som er maka".

"Dem!" hwäste han, "gift dig då af förbarmande, men werlden skall också få weta, hur öm din kärlek är till min fader. Mina egna öron ha uppfattat de orden: att ni omöjligt kan älska honom, men ni skall weta att ni gör mig ursinnig, då ni talar om min fars ömhet. Det är slut och emellan, då han will göra dig till sin maka. Ah, jag afflyr redan den lust, du andas", sade han och gick.

"O Gud!" suckade jag, "låt min uppoffring medföra någon wälsignelse, låt min stackars Hermans krafter återwända. De tagas fortfarande i anspråk, då split och sorg åter komma att möta honom; han har fostret en huggorm wid sin barm".

Jag blickade på den sjule, öfwer hwars ansigte flög ett lycksaligt leende. Han drömde troligen om,

att all strid war utlämpad, att segern war wunnen, arme man!

Långsamt, men säkert återkommo hans krafter. Att de togos grundligt i anspråk, genom de jemna sticford han fick uppbara af Bertel, är säkert lika wist som, att hans syfter särade honom med ord, hwassa som nålstign. Hans hjerta fargades deraf, men huru djupt nedslagen han än kände sig af deras beteende, framfallade några wänliga ord af mig åter solsken i hans hjerta.

Underrättelsen, att mitt framtida öde war afgjort och att jag endast bad om min moders wälsignelse nedflog som en bomb öfwer de mina, ty jag hade ej ökat de minas satnad efter mig genom skildringen af de sorger, som mött mig, alltsen jag lemnade hemmet. Senast erhöil jag swar, ett warnande swar af min moder att betänka wigten af det sleg, jag tagit och att noga granska mitt hjerta. Det föll henne ej in, att jag kunde älska en så gammal man, men wäl fruktade hon för, att jag död uti mitt hjerta inrymde någon kär bild. Lydligtwis war detta ej fallet, och intet råd, ingen warning kunde numera förändra mitt beslut. Det förekom kanske min omgifning som om det fullkomligaste lugn herrskat inom mig, men i mitt arma hjerta sjöd och brusade det wid tanken på det lif, som lomme att blifwa mitt, afgudad af en, men beremot hatad af de öfriga. Jag wille dock ej göra min uppoffring endast till hälften och tillämpade mig derför ett wist, äminstone yttre lugn.

Jag hade walt att sedan Gernans tillfrisknande ända till min bröllopsdag wistas hos min moder,

och undgick således till all lycka Gernans granskande öga. Han hade önskat att på war första lysningsdag få besöka mig, men hindrades af sin tjenst; den andre presten hade ledighet på en längre tid och war bortrest, således måste Gernan nöja sig med att tillstrifwa mig. Semte hans bref erhöil jag på denne, för mig så wigtiga dag, äfwen ett annat, hvars innehåll war följande:

“Elfrida! För sista gången wäddar jag till ditt samwete. Jag hoppas mitt bref anländer i tid före söndagen, att du ännu kan säga min far det du ej tänker blifwa hans mala. Af nåd uppoffra dig ej. Följer du mitt råd, skola wi, hans barn, på allt upptänkligt sätt lydliggöra ditt lif. Du skall anses som war goda engel, öfwer dig skola wi hwarje dag nedtalla tusen wälsignelser. Men Elfrida, ger du ej min far afflag, ware du förbannad, förbannad ware du på alla dina wägar. Förbannad ware allt, som warit dig kärt och förbannadt allt, som i framtiden blir dig kärt. Blir du min fars mala, skall jag förfölja dig, så länge jag andas. Wälj frid lycka och lugn eller hat ofrid och bäfwan. Wälj kloft och en ewig tacksamhet skall egnas dig af Bertel.”

Min affly öfwer detta bref kan ej beskrifwas; jag önskade endast, att Gernan aldrig finge en aning om det samma. Naturligtwis lemnade jag intet swar samt blef de twänne följande söndagarne uppvaktad med en någotsånär liknande strifwelse. För mennisko ögon kunde jag temligen dölja, huru bittert jag led, men ett öga, den Allseendes genomskådade mitt hjerta. Han såg, hur djupt förtrossad jag war. Han war det dock, som gaf mig krafter

att afgifwa mitt löfte wid wiggelakten, ehuru mitt hjerta derwid war så tungt, att jag lika gerna frilla nedlaggt mig i likkistan för att nebbäddas i den mörka grafwen.

Senare delen.

Fem år senare.

*På händer man den döde till grafven bär,
O, att hvarann man bure på händer här
I lifvet, hur allt blefve då lätt och lugnt,
Som synes outhärdeligt nu och tungt.*

Wilhelmina Nordström.

Vi äro wid midsommaren. Huru härligt är ej allt omkring mig. Min sinnesstämning är äfwen så glad, så lycklig; jag känner, att det börjar mer och mer ljusna omkring mig. Min gamla, värderade swägerka har wid hwarje af mina små gosfars födelse mer och mer wisat mig ömhet. Den känsla, hon wisade i början af vår belantskap, tycks allt oftare träda i dagen. Wisserligen säger hon, att min estergiswenhet gjort ett djupt intryd på henne, och att det goda förhållande, som numera herrskar of emellan, är mitt werk, men då denna tanke är alltför smickrande för mig, will jag antaga det sålunda: att hon kommit till insigt af, att friden i ett hem är ingen småsak, och att, då det gjorda ej mera kan blifwa ogjordi, man är twungen att finna sig deruti. De öfriga äro mig äfwen tillgifna, om jag undantar Bertel, som dock wid denna tid icke

wistades i hemmet. Swad mig sjelf beträffar, kände jag mig lycklig med min lott, och min mafe blef mig med ären allt mera fär. Mig fattades wisserligen många egenstaper, hvilka man haft rätt att fordra af mig och det ansvar, som fallit på min del, öfwersteg wida mina krafter. Till min ledsnad märkte jag, att jag ej hade sinne för det praktiska. Ehuru jag redan under war forlofningstid förberedt Herman deruppå, och han ej tycktes förwäna sig deröfwer, kände jag ändå denna brist och försökte för hans skull att mer, och mer börja intressera mig för det hushliga.

Under det att mina tankar på den dag, hvars händelser jag nu will skildra, dröjde wid de förgångna ären, inslurade min lilla gosse. Minna, hans snälla stöterka tog sin stidsom och walade öfwer den lilles hwiila. Jag åter beslöt att taga i akt Hermans affledsord: att ofta wandra ut i det gröna; han påstår nämligen, att mina kinder blifwit så bleka, då jag håller mig så mycket inom fyra wäggar med barnet, som i går fyllde tre månader. Hur kommer det sig till att såfort min mafe reser på embetsförrättningar, tiden aldrig will taga slut? ja, mitt hjerta följer honom, den aflsade. Hans ungdomliga och mitt allwarliga sinne ha så sammanstält, att jag fallan ihågkommer, att han är gammal och jag ung. Det finns ändå något, som är en ewig ungdom, då hjertat, sinnet och åsigterna äro ungdomliga. Stundom känner jag, då wisheten flödar från hans läppar, och en glans som är ett lån från himmelen strålar ur hans klara ögon, att

han är min och jag hans, att om jag rådt öfwer hela werlden och haft frihet att wälja mig make, ingen annan blifwit min än den, hwars namn jag bär. Men för att få ända på tiden och tillika uppfylla Hermans önskan wandrade jag bort till Nulango. Hur mycket wackrare är der ej nu, sedan Hermans ontänksamma hand ordnande skapat ett litet paradis af stället. När fullmachten anlände, som försäkrade min man om ett pastorat, hwilket kommer att medföra och fördubblade inkomster, såde han leende: "men, Elfrida, stola wi der finna en så kär plats för dig som Nulango är". Jag försäkrade honom, att jag litade uppå, att om ödet komme att föra oss i en odemark, han äfwen der skulle uppsöka åt mig ett "Nulango". Anländ till Nulango uppsökte jag der den mest pittoreska plats, och mina tankar leddes till den första gång jag beträdde denna plats och öfvergingo sedan till första julqvällen och den tid, då jag gjorde mina nuvarande anförwandters belantskap. Jag tackade först innerligt Gud; att Bertel, såsom jag hoppades, för en mycket lång tid lemnat sitt hem; en warm bön uppsände jag, att han måtte komma till besinning och ej anse sig som förörrättad.

Tankarna förflyttades från Bertel till gladare ämnen, till min förälskade, min snälla Ernst, hwars karaktär fullkomligt antagit en prägelse af fadrens, mild men derjemte bestämd, så att Herman säger sig ej hysa den ringaste oro att lemna mig, då engång dödsengeln skall kallas honom, ty han wet, att Ernst skall blifwa mitt stöd. Plöfsligt hörde jag steg på den lilla, sandade fotstigen. "Är det möjligt,

att Herman är återkommen", tänkte jag och sprang upp med glad öfverraskning. Stegen kommo närmare, och darrande såg jag — Bertel kallas mig. Ja, det war han, som oförmodadt hemkommit. Vid ankomsten fann sin far bortrest och hörde, att han skulle återkomma först sent på qvällen. Tillika erfor han, att jag wandrat ut och tog då för afgjort, att han skulle finna mig wid Nulango, dit han och genast styrde sina steg. Swag som jag för tillfället war, öfwerfölls jag wid anblicken af honom af en verklig fasa och tårar stego ofriwilligt mig i ögonen.

"Jasa", utbrast han ironiskt, "ha nu redan mina ord besannats, är du nu redan så gränslöst olycklig, att jag finner dig förfänt i tårar? Ja minsann", tillade han med ett hänsullt stratt, "kinderna hafwa verkligen bleknat, passar ju förträffligt till den der madonnaminen. Tillåt mig betygga madame, att det verkliga klär er, ni är förtjusande, det förwånar mig alldeles icke, att min stadars far är lika betagen som förr. Ni spelar er roll utmärkt, ni är ju äfwen mycket förälskad och en mycket hängifwen make".

Wälsamt tillbakaträngande tårarna, hwartill min quinliga stolthet förhjelpte mig, hade jag kraft nog att säga:

"Min man skall snart komma hem, will ni ej söka er ett annat sällskap, till des han återkommer, ty wi två kunna ej ända finna någon trefnad tillsammans; dertill skulle ju fordras någon öfverensstämmelse i åsigt, och den existerar ej oss emellan".

"Äh, min älskade, fru mor, nog kunna wi finna trefnad, hoppas jag, den der olifheten i åsigt

kommer att föranleda små dispyter, och hvem känner ej, att äfwen dylika ibland förefalla intressanta? Ni påstår i. ex., att den högsta äktenstapliga lycka kan uppstå genom föreningen mellan en femtioårig man och en tjuguarig flicka; jag åter djerfves hysa en annan åsigt och kan finna det lämpligare att förena en fyratioårig qwinna och en tjuguarig yngling; wi utveckla hwardera våra åsigter, wi diskutera grundligt detta för oss så intressanta ämne, och innan wi wetta ordet af, är den kära pappa hemma, som sedan gör slag i falen".

En liten fågel som så gladt qwittrat en stund tidigare, förändrade nu tonart, dess sång blef sorglig; hade den anat till striden i ett menniskohjerta helt nära intill, då hade den wisst klagat ännu sorgligare.

Bertel följde viltningen af min blick, han såg, att jag gaf den lilla, älskliga fångaren ett vänligt ögonkast och detta tycktes äfwen förarga honom. Han förstod, att jag kände det litet lugnare att hafwa en lefwande warelse i min närhet, om också denna blott war en liten, flygg fågel, räddare än hans offer.

Min påågoanda klappade några gånger hastigt ihop händerna, hwilket hade till följd, att fågeln skrämde lyftade de små vingarne och flög bort till något lugnare ställe.

"Seså", sade han, "nu hafwa wi intet vittne mer, nu tänker jag wisa dig, Elfrida, att huru säkert du än trokt dig wara, min hämd ändå alla dessa år lurat på dig; jag har fast beslutit, att du skall blifwa straffad, icke emedan du förfjöt min kärlek,

ty det tackar jag dig för; du hade ändå i motsatt fall inom kort wänt hos mig leda — dessa fullkomliga qwinnor har jag aldrig rätt funnat med — nej, jag kommer att stöta dig ner der från klippan", han pelade på det brantaste ställe, "emedan du förfälskadt afflog mina böner, då dig dock bjöds min wänskap och tacksamhet. Du föredrog mitt hat. Gör din bön, ty du tror säkert som mången annan, att det finns en Gud, och sedan äro wi redo".

Sag såg min bödel stinnt i ögonen, jag märkte, att jag ej hade något förbarmande att wänta; hans sköna ansigte war gräsligt och uttryckte ett så glöddande hat, att mina lemmar nära nog förtelnades. Uppgifwande höga rop förfökte jag att fly, men upphann ögonblickligen af Bertel, som förutsett detta. Slingrande sin starka arm omkring mig, släpade han mig mot brädjupet.

"För Guds barnhertighet", flämtade jag, "mörda mig icke".

"Du har hört, att jag ej tror på någon. Tillbeder jag någon gudomlighet, så är det Nemesis, ty det är hon, som förfälskadt mig denna uttunningsrika stund och hon ber mig flynda".

"Af nåd, Bertel, för er fars skull!"

"Det finnes intet band mera oss emellan".

Gud ingaf mig nu en tanke.

"Bertel wid minnet af din moder!"

Genast blef greppet omkring mig lindrigare. Jag såg och fattade, att min bödel äfwen hade sin Åkilleshäls och jag förfökte begagna mig af denna utwäg till räddning.

"Wid minnet af denna er älskade moder, hwars ögon från himmelen nedblida på sin son, wid minnet af henn, mörda mig icke", men lifsom allt detta varit för mycket, började mina tankar att af försträckelsen förvirras.

Ett nedfallande löf, som medförde något prassel, kom och båda att blika upp. Jag hade knappt frihet till denna rörelse, ty han hade nedtryckt min spåda kropp mot marken, och jag hade all möda att andas.

Hans händer hade redan engång närmats till min strupe, men strag derefter strattade han högt och utbrast: "nej, strypa dig skall jag icke, jag will låta min far tro, att du känt dig så outhärdligt olycklig att du dränt dig. Anträffades du mördad, skulle han ändå dyrka ditt minne, men en själmörderstas måste han affly".

Jag hade varit så skräm, att jag ej ens tänkt på min make, nu slög mitt hjertas tanke till honom, och jag suckade: "German, min älskade German!"

Desse ord gjorde slut på den mildare känsla, som hållit på att få makt med Bertel.

"Din djefwul!" steel han och släpade mig närmare brådjupet, "skall du också ljuga i dödsstunden, djers du säga, att du älskar min far".

Samlande mina sista krafter ropade jag: "Så samnt jag hoppas blifwa salig, älskar jag honom, och skall göra det, så länge jag andas!"

Då tyktes en ny tanke så insteg hos honom, en ännu mer djefwulst än de föregående.

"Hör, Elfrida", sade han, "du kan få leswa, men på två wilkor. Swär först att aldrig för

någon omtala denna tilldragelse, och swär sedan att flilja dig från din man. Du får naturligtwis ej säga honom rätta orsaken, utan reser hem, under föremvändning att helsta på de dina och der skall du quarstanna för alltid, hör du det?" tjöt han wildt.

Lifwet war mig kärt, och förfärlig tanken att på detta sätt lemna man och barn, men ännu ryfligare war det mig att sjunka i German och mina kära anhörigas altning, och efter en stunds kamp och en worm bön till Gud afgaf jag följande swar:

"Jag kan ej förjula min makes kärlek och altning, jag afger ej den ed, ni fordrar".

"Du skall ändå ej få bibehålla hans altning", strattade afgrundsanden. Så snart din döb blir känd, skall jag djupt förtrossad framställa mig för min far och afgifwa en belänne om, att jag till min djupa sorg är orsaken till din döb, sätillwida, att mitt samwete förbjöd mig att deltaga i en brottlighet emot din make. Jag skall säga honom, att du hela tiden älskat mig, att förtwislan kom dig att föria dig i brådjupet, då du märkte, att mitt hjerta fullkomligt fallnat för dig och att min heder war orubblig. Och nu, dit ner!" gnislade han mellan tänderna, under det wi närmade oss allt mer och mer brådjupet. Af alla krafter streb jag emot, men hans jernhänder nästan fastnaglade sig omkring mina handleder.

"Jesus min Frälsare", qwed jag.

I samma ögonblick hörde jag tydligen steg, som stynsamt kommo allt närmare. Jag uppgaf ängo rop på rop, under det han påstynbade sitt djefwulsta uppsät, i fruktan att blifwa förelommen.

Försynen höll också denna gång mitt öde i sin kärleksrika hand. "Elfrida!" ropade en älskad röst och i samma stund låg jag wid Hermans bröst.

Uf en oförelärlig oro hade min make, då han ej träffade den person hemma, som han varit att besöka, genast rest tillbaka. Uppläst wid sin hemkomst om, att jag begifwit mig ut, och att Bertel anländt samt äfwen aflägsnat sig, tog han genast vägen till Kulango, drifwen af en instinkt att något obehagligt swäfwade öfwer oss alla. Wäl kunde han ej tänka sig, att en fara hotade mitt lif, men han påskyndade i alla fall sina steg, då han wiste, att min antipati mot Bertel allt ännu fortfor och han ej wille utsätta mig ens för obehaget att ensam sammanträffa med den unge mannen.

"Gud löne dig, min själs maka, för allt det du lidit för mig", yttrade han. Sedan kastade han en lång, sorglig blick på sin son och utan att säga honom ett ord, tog han mig som ett litet, hjälplöst barn på sina armar, och wi lemnade det ställe, der den mörkaste stund i min lefnad förflutit.

Komna ett stycke derifrån nedsatte han mig på en tufwa, och sedan wi en stund båda snustat som barn och tackat Gud för min räddning, sade han: "Sitt stilla en stund, Elfrida, jag är genast hos dig tillbaka; jag har nu en annan tung pligt att uppfylla.

"Herman, lemna den arme åt vår Herre".

"Tyft, Elfrida", sade han strängt och denna ton hade han aldrig förut använt mot mig. "En faders kärlek, en faders tålmod har också sin gräns. Jag har hört allt. Ända till denna dag har jag

fruktat, att det endast war en sträng rättslänsla, som kom dig att lösa så mycket ömhet på mig. Wäl har jag aldrig misstänkt dig för något onärdigt, ty englarne förgå sig icke, men nu war frelsen för stark, jag kunde ej motstå att lyfna till ditt swar, då min son frågade dig på sannwete, om din känsla för mig. Jag lät dig genomgå det rysliga profwet, höll mig så nära, att en rörelse af mig kunde rädda dig. Jag har ju aldrig sjelf wägat fråga dig: "älskar du mig redan?" Nu skänkte Gud genom en underbar händelse jemte sorgen att finna min förfäddes som en usel mördare mig också den stora glädjen att weta det du ej är olycklig genom mig. Förlåt mig, Elfrida, min swaghet att vilja höra min dom ur din egen mund. Jag tror från denna dag på min lycka och tackar dig på mina knän, att du mitt swaga, känsliga barn som en verklig hjertinna hellre föredrog böden än förfäddet af min afkning. Förlåter du mig nu min dyra maka?"

Jag swarade endast med tårar, men i mina ögon läste han nog förlåtelsen.

En stund senare war han borta. Han bröjde länge. Då han återkom, war han blek och beherrskade med möda sin rörelse. Swad, som passerat mellan far och son, kom aldrig öfwer hans läppar, icke ens jag, som ägde hans fulla förtroende och fick läsa hans själs hemligaste tankar, erhöåll del deraf; hade jag yttrat en önskan att få weta det, hade han kanske yppat allt, men hela denna aftons tilldragelse försöfte wi att sänka uti glömskans natt och skydd

stadsfe att widröra detta ämne. Ur mitt minne kunde jag dock albrig förjaga hägkomsten häraf, och så snart Kulango dittills varit mig, kunde jag sedermera albrig beträda detta ställe.

Evonne är senare sade wi hela trakten farväl, och jag följde glad och lycklig min make till hans nya hem, innerligt tackande Gud för att Han under de pröfningar, Han äfwen sedan tillskickade oss, lät frid eftertröda ofriden i vårt hem. Ryktet förde väl stundom till oss budskap om Bertels sorgliga lif. I rusets flod försökte han dränka samwetsqualen. Men huru mycket wi än försöka nedtysta Guds röst i våra samweten, tiger den dock ej, den talar ända till vår dödsstund.

(Slut.)

